

מסורת הש"ס

חומר בקודש פרק שלישי חגיגה

כב.

עין משפט
נר מצוה

(א) מקואות פ"ו מ"ב וי"ט
 ר"ש ורמב"ם ומהר"ם
 (ב) נמשך דמקואות חלה
 על סאה מלא ולקח מבט
 ה"ש דהא דחלה מלא הוא
 כריחא ע"פ ג' ופ"ד ה"ש
 ה"ש גרסא ה"ש דחלה חלק
 ה"ש ט"ז ע"פ מ"ה לא ה"ש
 ה"ש
 (ג) וחספא פ"ג
 (ד) ע"פ פ"ה מ"ה
 (ה) נמשך חלה מדברי
 (ו) כל"ס פ"ו מ"ה (א) ומהר"ם
 לה"ש מ"ה (א) ופ"ה כ"ה
 (ט) ופ"ה כ"ה

וכתלה וטובה. והן כ' אצבעות חזרות למקומן אדם יכול לנגנל בתוך הללו כ' אצבעות לכל לך היו עירוב ומטבילין אף כלים והאי נמי חשש טומאה דאורייתא היא: **גרנותי.** כל גדול מאד שבו מסגנין היין בנתה הכזר וטמנין אותו זו יורד לצור כדאמרין במסכת ג"ו (דף ט"ו): שלא החזיר גרנותי לנת: **טורין.** אף לקודש. ורבה לטעמיה דאוקי עממא גזירה משום כלי שאין בפיו כשפורת הנוד ובכל ובגרנותי ליכא למיחש להכי: לא עלתה לו עבילה. עשאתן כז' מקואות וזין שיעור לא צוה ולא צוה אש"פ שהמים מתכזבין בין ארץ הנזרים אין זה חסור: **דהא ארעא כולה מחללה.** והמים הנובעין כאן באין מנהר גדול ולא חשנין כמחזור דבעינן מ' סאה במקום אחד: והני מילי. (א) דאמרין המתביל בכלי שאין בפיו כשפורת הנוד טמאים בכלי טהור שלא היה הכלי החיון לרץ להטביל: **אבל.** אם הוא לרץ להטביל: מינו דהלקא עבילה לגופו של כלי. ליתיה מו"ט מ"ס הנכנסין דרך פיו דכטומאתו קן טהרותו סלקא נמי עבילה לכלים שנקמו: **הרי אלו טהורין.** לתרומה ולא חלק בין פיו רכב לפיו קר: ואם לא עכל כו'. כדמפרש לה ואם אין לרץ להטביל: המים המעורבים. למקוה ואם לא לטהר על ידיהן כלים שנקמו על שיהו מעורבין דרך ע"ה רחב כשפורת הנוד: והא דר' אילא. דאוקי' עממא משום חליה וכל וגרנותי נמי כשאר כלים דמו והמתביל כלים לתוכן אינן טהורין לקודש ורבה דאוקי' עממא דמתני' משום עירוב מקואות והא דכל וגרנותי ליכא למיחש וטהורין מנאי היא: **למאן קאמרין חברים.** למי אנו אומרים והוא זה שאל יעביל כלי אחד על לחצר דלוי' על שם הארץ לא תמן קמן למשאל הלכך לתרומה ליכא למיחש דהא מדע ידע שיעור עירוב מקואות ולענין כבדו של כלי נמי אם כבד הוא מגביהין אותו: א"ה **קודש נמי.** על כרחך מפני דקתני אכל לא לקודש נחבד עסקינן דאי ע"ה מי לית ק' ומי אחי קמן למשאל עממא: **סרומה נמי חו' יוס.** ישראל עם הארץ ומטבילין ומשמתם בו תרומה ואח"כ כונה לכהן: **אם מקבלינן.** תרומה מעם הארץ אלא נשעת הגימט והכדים שהכל מטהרים את ליהן ע"פ חכמים כדתנן (לקמן דף ט"ז): **עברו הגימט והכדים והביאו לו חבית של תרומה לא יקבלנה ממנו: על טהרה יין ושמן.** (א) לקבל מידם יין לנפשים ושמן למנחות כדתנן במתניתין (לקמן דף ט"ז): **חומר בתרומה שניהודה נאמנין על טהרה יין ושמן: וכונס תמנה.** כשעת איסור הכמות ומקטיר לשמים: **כר' יוסי.** דלוי' לרצון לא מקבלינן כדאמר בפסחים

וכתלה בשתי אצבעות חזרות למקומן סבר לה כהא דאמר ר"נ אמר רבה בר אבון א"ר מעלות שנו כאן י"ש ראשונות בין לקודש בין לחולין שנעשו על טהרת הקודש אחרונות לקודש אבל לא לחולין שנעשו על טהרת הקודש מאי איכא בין דרבא לדר' אילא איכא ביניהו סל וגרנותי שמיילאן כלים והמתבילין למ"ד משום חציצה איכא למ"ד משום גזירה שמא יטביל מחטין וצניעויות בכלי שאין בפיו כשפורת הנוד סל וגרנותי שאין בפיהן כשפורת הנוד ליכא ואודא רבא לטעמיה דאמר רבא סל וגרנותי שמיילאן כלים והמתבילין טהורין מקוה שחלקו בסל וגרנותי הטובל שם לא עלתה לו טבילה דהא ארעא כולה חלחולי מחלחלא ובעינן דאיכא מ' סאה במקום אחד י' והני מילי בכלי טהור אבל בכלי טמא מינו דסלקא טבילה לכוליה גופיה דמנא סלקא להו נמי לכלים דאית ביה (א) דתנן (ב) כלים שמיילאן כלים והמתבילין יהיו אלו טהורין ואם לא טבול מים המעורבים עד שיהיו מעורבין כשפורת הנוד מאי קאמר ואם לא טבול ה"ק ואם אינו צריך להטביל (א) ומים המעורבין עד שיהיו מעורבין כשפורת הנוד והא דרבא ודר' אילא תנאי היא דתנאי ה"ה סל וגרנותי שמיילאן כלים והמתבילין בין לקודש בין לתרומה טהורין אבא שאול אומר לתרומה אבל לא לקודש אי הכי תרומה נמי למאן קאמרין י' חברים חברים מידע ידעו א"ה קודש נמי חו' ליה ע"ה ואזיל מטביל תרומה נמי חו' ליה ע"ה ואזיל מטביל ליה מקבלינן מיניהו קודש נמי חו' ליה חו' ליה איבה היא ליה איבה תרומה נמי חו' ליה חו' ליה איבה היא איכפת ליה דאזיל יהיב ליה לכהן עם הארץ חבירה ומאן תנא דחייש לאיבה רבי יוסי היא דתנאי א"ר יוסי מפני מה יהכל נאמנין על טהרת יין ושמן כל ימות השנה כר' שלא יהא כל אחד ואחד הולך ובונה במה לעצמו ושורף פרה אדומה לעצמו אמר רב פפא כמאן מקבלינן האידינא שהודתא מע"ה כמאן כרבי יוסי וניחוש לשאלה דתנן (ב) כלי חרס מציל על הכל י' דברי ר' ב"ש אומרים י' מציל אלא על אוכלים ועל המשקים ועל כלי חרס אמרו להם ב"ה לכ"ש מפני מה אמרו כלי ב"ש מפני שהוא טמא ע"ג ע"ה י' ואין כלי טמא חוצץ אמרו להם ב"ה והלא טהרתם בית שמאי כשטהירונו אוכלין ומשקין שבתוכו לעצמו

מאי איכא בין רבא לדר' אילא. קשיא למורי איכא ביניהו טובא כלי צמח כלי למאן דמוקי לה משום צפנימי ולמאן דמוקי משום גזרה שאין למגור רק צפנימי דבחיזון ליכא למגור דכלל ענין טהור והכי משמע לקמיהן ה"מ צכל טהור אכל צכלי טמא מנו דמהנא עבילה לחיון מהני לפנימי ומיזן לו ה"ר' אלחנן דמתניתין בחיון טהור ופנימי טמא וכן משמע לישנא דקתני מטבילין כלי צמח כלי הלך לא שייך ביה עממא דכבדו של כלי לגבי חיון וגם רבא דמוקי לה הכי נסמון דקאמר והני מילי צכלי טהור והיינו מתניתין דמיתקמא הכי ומיהו רש"י מפרש במתניתין מטבילין כלי צמח כלי צפנימי טמא ולא נראה דהא אפי' בכלי שאין בפיו כשפורת הנוד אם היו שניהם טמאים מהני שפיר דמנו סלקא לחיון מהנא לפי סברת רש"י איכא להימר דמני לממר הכי איכא ביניהו חיון אלא כח דהיתרא עדיף ליה דאשכח אף צפנימית סלקא עבילה:

אבא שאול אומר א"ר יוסי פירש י"ע אמאי לא שרינן בעבד והטבילין והטבילין קאמר בעבד: **שלא יהא בונה במה לעצמו ושורף פרה לעצמו.** דהא לך נאמנין ע"ה על שמירתה והכי תנא כמספחא דחגיגה ר' יוסי ואמר הכל נאמנין על שמירתה:

לא מקבלינן מיניהו. רש"י פירש דכשת הגימט והכדים לפי שמיניהם מטהרים ליהן על עברו הגימט והכדים אמרינן ללהן מניין ול"י דפותח בתמיחו לא התיירו אם לא קופו משום תחילתו דקתשיב ליה פסקא קמא דבינה (דף י"א): וזה היה טהורים גדולי ויוסי אמר נמי משמתי אלא משמע דחכמים ורבי יהודה שזין בטוהרים כל ימות הרובל לתוד וכן משמע בש"ס (לקמן דף ט"ז). כל ישראל כולל אחד חברים נעשו כולם חברים והכי משמע כמספחא כספחא:

כמאן מקבלינן שהודתא מע"ה כרבי יוסי. ה"ר' אלחנן אומר דקיימא לן כרבי יוסי ומיישנין לאיבה לפיכך מומנין עשויי צכל ע"ה אף על גב דאמרין בנרכות (דף מ"ז): אין מומנין על ע"ה וגם רב מנשיא בר תחליפא לא רכש לומן עליהם וה"ר' מפרש דלא כל הרוצה ליתול את השם להחזיק לעצמו כתלמיד חכם שלא לומן על ע"ה בידו ליתול ואין אלו מחזיקים עצמנו כתלמיד חכם לעין זה: **ניחוש ששאה.** י"ע מ"ה סלקא דעתך דהאי מקשה פשיטא דבעי עבילה משום מנע עם הארץ: כלום

ה א מ"י פ"ב מלכות
 אבות העומלות היא:
 1 ב מ"י שם הלכות טו:
 2 ד ב מ"י שם הלכה א
 ו פ"ב מלכות מקואות
 הלכה טו ופ"ו הלכה ח
 ט"ש ע"ד י"ד פ"ה דל ספ"ק
 ט:
 ח ו מ"י שם פ"ג הלכה
 טו ופ"י ב מלכות
 ממשלו משכח ומחכב הלכה
 א:
 ז מ"י שם פ"ג
 מלכות
 משכח ומחכב הלכה א:
 ח מ"י פ"ה הלכה א
 הלכה ב ופ"י שם כ"ב
 ט"ש ע"ד מ"ח פ"ה דל ספ"ק
 ח:
 יא ט י ב מ"י פ"ג
 מלכות ממשלו מת
 הלכה א:
 רבינו הנגאל (הש"ק)
 טבילה עד שיהו המים
 מעורבין מה שמקוה
 עם המים שבתוך הלי'
 כשפורת הנוד. ואם אין
 שם זה השיעור הדלי כיון
 שהיה טהור חלק המים
 כמין כותל בתוך המקוה.
 ואוקימנא לדר' אילא
 ודרבא כמנא. ומקשה
 פ"ס לא חיישין לתרומה
 אלא מטהרינן ומקשי
 לא מטהרינן דגרונין
 בקודש שמא יטבול חסתי
 וצניעויות בכלי טהור
 שאין בפיו כשפורת הנוד
 בתרומה נמי נגור ופירק
 רבא כי מטהרינן חביבול
 כלן בתוך כלין בתרומה
 לחברים מטהרינן ידעו
 ולא אתו לאטבילי בכלי
 שאין בפיו כשפורת
 הנוד. ומקשינן אי הכי
 קודש נמי נטרי ויטמא
 לחבר שרינו ליה רובע
 ולא אתו למיטמא. ומקשינן
 לחברים מטהרינן ידעו
 קודש חיישין דלמא חו'
 ליה עם הארץ דטבול
 כלי בתוך כלי שבפיו
 כשפורת הנוד. ומקשינן
 תרומה נמי נגור משום
 עמי הארץ. ומקשינן בכלי
 שאומר ע"ה את הטבילין
 בתרומה אין מקבלינן
 הימנו לפיכך לא אפסק
 לן. אי הכי בקודש נמי לא
 נקבל מיניה ונטהר כל
 הנטבילין בתוך כלי בקודש
 כמו שפטרין בתרומה.
 ומקשינן אם לא נקבל
 מע"ה טהרת כלין בקודש
 קושרינן איבה על החבירין
 שיאמרו וכי אגן אין
 אנו מבני ישראל שאינכם
 מאמינים אונתו. אי חיישת
 משום איבה ע"ה אפילו
 בתרומה נחוש. ומקשינן
 בתרומה אין חוששין
 אם לא יקבלה הכהן
 חבר ממנו הולך ונותנה
 לע"ה כהן כמאן אכל
 הקודש לא יבייל למהיבדי
 אלא לחבר ועלמה משום
 איבה ע"ה לא מטהרינן
 כלים בתוך כלים לקודש
 אפילו לחברים ור' יוסי
 הוא דחייש לאיבה על
 ע"ה. וכר' יוסי מקבלינן
 עדותו על ע"ה. ומקשינן
 ויחוש וניחוש לשאלה
 דלמא שאיל חבר כלי
 מע"ה לא שאיל. והא
 מדתנין כשטהרינן את
 הכלי טהורין לך וזו
 ותיירצנה הכי לא טבול
 הכלי אלא הוא טמא
 וצריך להטבילין במים מעורבין

הגרות הב"ח

(א) נ"ב וי"ט החפזין.
 נ"ב כלומר לו חס
 השטרות כשנים לרץ
 עירוב כשפורת הנוד:
 (ב) ש"י ד"ה והי מילי
 הא דאמרין: (ג) ר"ה על
 יין ושמן מותר:
 לקבל מידם: (ד) ע"ה ר"ה
 מלא אלא יו"ט משמע
 לקמן דקאמר והני מילי:

גליון הש"ס

נ"ב שא"ה י"א כל אחד
 ואחד מטהר ע"ה מייט
 רפ"ה דפרה:

רבינו הנגאל

לחרתו חציצה מעלה אחר
 מיטם חציצה עשר ולרבה
 אחת עשרה. ואמרין מאי
 איכא בין לרי' אילא ובין
 רבא איכא ביניהו סל
 וגרנותי שמיילאן כלים
 והמתבילין טהרי אילא כרבי
 כבדו חוצץ ואין עבילה
 עולה לתן רובא סבר כי
 אמרינן אין מטבילין בתוך
 כלים כנון כוסות כבוסות
 או כוסות כקערות או
 קערות כקערות ויבצאו
 בתן שיש בהן י' מי
 שפירין צרי חיישין דלמא
 אתו לאטבילי כמי פסוי
 צר פחות מב אצבעות
 שחוקתה אבל סל וגרנותי
 פומיהו רוחין טובא לא
 חיישין דהא ליכא סל
 וגרנותי מחוץ פומיהו
 מבי אצבעות ואודא
 רבא לטעמיה דאמר סל
 וגרנותי שמיילאן כלים
 והמתבילין טהורין מקוה
 שחלקה בסל וגרנותי
 הטובל שם לא עלתה
 לו טבילה מפני שחילקה
 את המים ואינן נמצאין
 י' סאה במקום אחד.
 ואי אמרת האיכא נקבים
 קטנים שהמים הכבדין
 בתן כמו נביעת מים
 לא מטהרינן כהאי גונא
 דהא ארעא כולה חלחלה
 מחלחלא ובעינן עד
 דאיכא י' סאה במקום
 אחד וה"ה לו בסל
 וגרנותי שהן טהורין אבל
 אם הן טמאין צריך
 להטבילין מנו דסלקא להו
 טבילה מלקא נמי טבילה
 להני כלין דבגווייהו כמו
 פירי דתנן במקואות
 פ"ו דלי שהוא אלא
 כלין והטבילין יהיו אלו
 טהורין אם לא טבול
 המים מעורבין ע"ה
 מעורבין כשפורת הנוד
 ותיירצנה הכי לא טבול
 הכלי אלא הוא טמא
 וצריך להטבילין במים מעורבין

לו תשיב רמ"ה וה"ה בסל וגרנותי נ"ע דהא כל גרנותי נ"ע לטעם על כהן כשפורת הנוד וחומר לטבול כסא אף על כן טהורין ועי' רש"י ד"ה יב"ה י"ג.